

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Кафедра фортепіано

**Програма навчальної дисципліни
«ПЕДАГОГІКА ТА МЕТОДИКА
ФОРТЕПІАННОГО ВИКОНАВСТВА»**

Галузь знань – **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність – **25 Музичне мистецтво**

Освітньо-професійна програма – **«Фортепіано»**

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський)**

Харків, 2023

УДК 780.616.432

П 24

Рекомендовано до друку науково-методичною радою ХДАК
(протокол №9 від 29.03.2023 року)

Укладач:

Ніколенко Роксана Вікторівна, доктор філософії (музичне мистецтво)
викладач кафедри фортепіано

Педагогіка та методика фортепіанного виконавства : прогр. навч.
П 24 дисципліни для здобувачів першого «бакалавр.» освітнього рівня, спец. «Музичне мистецтво» (ОП «Фортепіано») / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музич. мистецтва, Каф. фортепіано ; [розроб. Р. В. Ніколенко]. Харків : ХДАК, 2023. 15 с.

Рецензенти:

В. М. Щепакін – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та історії музики ХДАК
О. Л. Кріпак – кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри фортепіано ХДАК

Навчальна дисципліна «Педагогіка та методика фортепіанного виконавства» спрямована на ознайомлення здобувачів вищої освіти із основними аспектами фортепіанної педагогіки та методикою викладання, особливостями процесу навчання гри на фортепіано, діагностикою та розвитком музичних здібностей, ознайомлення здобувачів із сучасними методиками навчання. Пропонована навчальна програма надає здобувачам вищої освіти можливість самореалізації та професійного розвитку як під час навчання, так і в подальшій виконавській чи педагогічній діяльності.

УДК 780.616.432(073)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	<i>Вибіркова</i>
Розділів – 2 Тем – 13	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки
		2-й
Загальна кількість годин – 180 Тижневих годин: індивідуальних – 4; самостійної роботи – 8.	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Семестр
		3-й
		Лекції
		52 год.
		Семінарські
		8 год.
		Самостійна робота
		120 год.
Індивідуальні завдання:		
–		
Вид контролю:		
3 семестр - залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 60/120 (1/2).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі «Фортепіано»

Курс «Педагогіка та методика фортепіанного виконавства» займає одне із центральних місць серед вибіркових дисциплін у структурі навчального плану факультету музичного мистецтва Харківської державної академії культури. Предметом навчальної дисципліни є розгляд питань, пов'язаних із педагогікою та методикою викладання, особливостями процесу навчання гри на фортепіано, діагностикою та розвитком музичних здібностей, ознайомлення здобувачів із сучасними методиками навчання. «Педагогіка та методика фортепіанного виконавства» сприяє поглибленню знань здобутих у процесі освоєння навчальних дисциплін «Спеціальний інструмент», «Поліфонія», «Аналіз музичних форм», «Історія української музики», «Історія зарубіжної музики», сприяє подальшому розвитку професійних педагогічних та виконавських навичок і інтелектуальних здібностей здобувачів вищої освіти.

Курс «Педагогіка та методика фортепіанного виконавства» – інтегруюча розвиваюча дисципліна, яка є важливою складовою вибіркового комплексу комплексної освітньої програми. Вона базується на міждисциплінарному підході, що зумовлює використання знань, вмій та навичок, набутих в ході занять з теорії та історії музичної культури та з інших фахових дисциплін відповідного профілю.

Курс «Педагогіка та методика фортепіанного виконавства» передбачає освоєння теоретичного та практичного компонентів фортепіанного виконавства та принципів і методик викладання гри на фортепіано. Закріплення та застосування отриманих теоретичних та практичних знань відбувається під час самостійної роботи здобувачами роботи над творами у класі спеціального фортепіано, аналізі музичних творів та при підготовці до аудиторних занять. Пропонована навчальна програма надає здобувачу вищої освіти можливість самореалізації та професійного розвитку як під час навчання, так і подальшій виконавській або педагогічній роботі.

Обсяг дисципліни складає 6 кредитів ЄКТС / 180 год., з них аудиторних – 60 годин, самостійна робота – 120 год. Форма навчання денна, передбачає аудиторні заняття та самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять: лекції – 52 год., семінарські – 8 год. Підсумковий контроль – залік.

Статус дисципліни – вибіркова.

Мета курсу – вивчення особливостей надання студентам теоретичних основ та практичних навичок навчання гри на фортепіано, в обсязі, необхідному для педагогічної роботи майбутніх спеціалістів, формування у здобувачів освіти інтересу до педагогічної діяльності, набуття ними навичок та вмій узагальнювати та передавати власний виконавський досвід.

Передумови для вивчення дисципліни «Педагогіка та методика фортепіанного виконавства» створюються під час попереднього навчання у музичних закладах середньої ланки професійної музичної освіти.

Компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна, відповідають освітній програмі «Фортепіано».

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до ОПІ «Фортепіано»).

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих, художньо-естетичних знань з теорії, історії музики. Педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 2 Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності
	ЗК 4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК 9 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
	ЗК 18 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання
Фахові (спеціальні) компетентності	ЗК 20 Здатність до розв'язання проблем, набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість осмислити та вирішити проблеми і задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва в умовах сучасних творчо-мистецьких реалій
	СК 7 Здатність воліти науково-аналітичним апаратом, використовувати професійну термінологію державною мовою, знання в професійній виконавській та педагогічній діяльності
	СК 11 Здатність оперувати професійною термінологією;
	СК 13 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків, інтегрувати знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності
	СК 23 Здатність використовувати у творчій діяльності знання про закономірності історичного розвитку фортепіанної педагогіки, фортепіанного виконавського мистецтва у світовій та українській культурі

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	РН 12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом
	РН 13 Вміти здійснювати педагогічну діяльність
	РН 14 Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті

	РН 17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей стилів різних епох
	РН 24 Володіти методами опрацювання методичної літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу для подальшої розробки методики викладання фахових дисциплін

Очікувані результати навчання:

- знання закономірностей розвитку фортепіанної педагогіки та методики; базової спеціальної літератури;
- вміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію, її застосування у виконавській і педагогічній діяльності;
- знання форм та методики викладання гри на фортепіано;
- розв'язання науко-дослідницьких та педагогічних проблем.
- знання засобів музичної виразності, що становлять зміст музичного твору;
- знання особливостей сучасної музичної педагогіки;
- знання та вміння застосовувати методику роботи над різними жанрами, формами та образами художніх музичних творів;
- набуття навичок об'єктивної та критичної оцінки гри своїх учнів та результати власної роботи із ними;
- заохочувати учнів до навчання гри на музичному інструменті;
- вміння підбирати навчальний репертуар
- набути навички аналізу виконавських недоліків та знаходити засоби їх подолання.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожен модуль за 100-бальною шкалою. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр (розділ). Під час заліку здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за окремі теми.

Засобами оцінювання є аналіз викладачем активності здобувачів під час лекційних та семінарських занять, якості виконання домашніх завдань (письмових та усних), аудиторних письмових (тестових) контрольних робіт, виконання дослідницьких проєктів, тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий 1-34 балів	Наднизький рівень знань. Здобувач освіти демонструє відсутність елементарних навичок роботи з літературою та пошуку інформації. Не володіє в повному обсязі теоретичним матеріалом курсу, не виконав основні завдання із аудиторної та самостійної роботи над матеріалами курсу.

35-59 балів	Здобувач демонструє погане знання основного матеріалу курсу, недбалість в аудиторній та самостійній роботі, невиконання в повному обсязі основних завдань курсу. Майже не володіє знаннями щодо основних принципів методики та організації педагогічної діяльності.
2. Середній 60-63 балів	Здобувач освіти виконав деякі основні завдання з теоретичної частини курсу та самостійної роботи. Демонструє низький рівень знань основного змісту курсу, не виявляє зацікавленість та творчу активність. Виявляє середній рівень знань основних положень курсу, низьку загальномультикультуру ерудицію та погану мовленнєву культуру. Має фрагментарні знання з теоретичного матеріалу курсу.
64-73 балів	Здобувач освіти демонструє елементарні навички роботи з різними джерелами інформації. Виконав основні завдання з теоретичної частини курсу та самостійної роботи, що частково відповідає програмним вимогам та свідчить про посередній загальнокультурний рівень. Має значні недоліки у самостійному викладенні інформації, висловлюванні власних думок, знанні основних аспектів методики та педагогіки фортепіанного виконавства. Відсутня систематична робота над матеріалами навчального курсу.
3. Достатній 74-81 балів	Здобувач освіти виконав основні завдання із теоретичної та самостійної роботи, які в достатній мірі відповідають програмним вимогам. Демонструє охоплення в цілому основного змісту курсу. Значна частина усіх аудиторних та самостійних завдань є виконаними. Має достатні навички роботи із літературою, орієнтування у специфіці різноманітних методик та основ педагогіки фортепіанного виконавства. Вміє на початковому рівні викласти та аргументувати власну думку. Є певні епізодичні прогалини у знанні тем курсу, деякі недоліки усної та письмової комунікації за темами курсу проте загалом здобувач виявляє достатній загальнокультурний рівень та рівень ерудиції.
82-89 балів	Здобувач освіти добре виконав основні завдання із теоретичної та самостійної роботи, які відповідають програмним вимогам. Вміє повно та переконливо викласти основну інформацію пов'язану із проблематикою курсу, переконливо обґрунтувати власну думку. Має достатні навички роботи із літературою та різними джерелами інформації. Наявні несуттєві прогалини у знанні окремих тем курсу, незначні недоліки у виконанні усних та/або письмових самостійних робіт.
3. Високий 90 – 100 балів	Здобувач освіти бездоганно виконав основні завдання із теоретичної та самостійної роботи, які у повній мірі відповідають програмним вимогам. Демонструє високий рівень знань матеріалу навчального курсу, систематичну, ретельну, результативну аудиторну та самостійну роботу над темами курсу. Прагне поглибити та розширити власні знання шляхом осмисленої роботи над літературою, самостійним пошуком інформації. Здобувач вміє систематизувати отримані дані та сформулювати на їх основі власні педагогічні та методичні принципи викладання. Має високий рівень. Здобувач здатний систематизувати та застосовувати набуті знання у практичній діяльності, вільно орієнтується в теоретичному

	матеріалі курсу, що свідчить про його високу ерудицію та загальнокультурний рівень.
--	---

2. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна складається з 2 розділів та 13 тем, зв'язаних між собою змістовними складовими.

Розділ 1.

Тема 1. Формування та становлення європейської фортепіанної педагогіки.

Західноєвропейське клавірне мистецтво XVI-XVII століть. Перші методичні трактати: Джіроламо Дірута, Мішель Сен-Ламбер, Франсуа Куперен, Жан Філіп Рамо, Філіп Емануель Бах.

Тема 2. Розвиток педагогічної думки у XVII – XVIII столітті

Лондонська, Паризька, Віденська фортепіанні школи: педагогічні принципи яскравих представників (Муціо Клементі, Луї Адам, Йоган Непомук Гуммель, Карл Черні.)

Тема 3. Фортепіанна педагогіка епохи Романтизму

Педагогічні принципи Фридеріка Шопена, Ференца Ліста, Роберта Шумана.

Тема 4. Особливості фортепіанної педагогіки у другій половині XIX – початку XX століть

Німецька фортепіанна школа. Фізіологічний та психологічний напрямки у фортепіанній педагогіці.

Тема 5. Педагогічна діяльність видатних піаністів першої половини XX століття.

Педагогічні принципи Володимира Пухальського, Генріха Нейгауза, Альфреда Корто.

Тема 6. Українська фортепіанна педагогіка XX століття. Початковий етап навчання гри на інструменті.

Педагогічна діяльність українських музикантів Бориса Мілича, Ісаака Берковича. Специфіка початкового етапу навчання гри на фортепіано. Постановка ігрового апарату. Формування основоположних навиків гри на фортепіано. Робота над засобами музичної виразності на початковому етапі навчання.

Тема 7. Виконавський репертуар, як важлива складова гармонійного розвитку музичних здібностей учнів. Принципи організації індивідуального уроку.

Специфіка індивідуального уроку та принципи його організації. Планування педагогічної роботи. Оновлення репертуару музичної школи. Види репертуару. Специфіка та критерії вибору репертуару. Основні етапи роботи над музичним твором. Робота над технічною та художньо-образною сторонами виконання. Особливості підготовки до концертного виступу.

Тема 8. Роль засобів музичної виразності у формуванні виконавської інтерпретації твору

Характеристика засобів музичної виразності. Значення засобів музичної виразності для художньо-ціннісного виконання музичного твору та розкриття його образно-змістовної сторони.

Розділ 2.

Тема 9. Виконавська техніка

Загальна характеристика фортепіанної техніки та особливостей її виконавського втілення. Методика роботи над гамами, вправами та етюдами. Різновиди етюдів та специфіка роботи над ними.

Тема 10 Особливості виховання та розвитку почуття ритму.

Значення ритму у музичному виконавстві. Метроритм як засіб музичної виразності та цілісної організації музичного твору. Специфіка роботи над розвитком почуття метроритму у учнів. Методики ритмічного виховання Карла Орфа та Жака Далькроза. Використання музично-ритмічних вправ на уроках гри на фортепіано.

Тема 11. Основи виконавської роботи над творами малої форми та поліфонічними творами.

Основні етапи роботи над п'єсами. Особливості роботи над втіленням художньо-образного змісту мініатюр.

Класифікація поліфонічних творів. Специфіка роботи над поліфонічними п'єсами, інвенціями, фугами. Робота над поліфонічними циклами (Прелюдія та фуга, Сюїта)

Тема 12. Основи виконавської роботи над творами великої форми

Класифікація творів великої форми. Робота над сонатою формою. Специфіка роботи над варіаціями. Робота над творами, написаними у формі рондо. Робота над фортепіанним концертом.

Тема 13. Важливі аспекти фортепіанної педагогіки у культурно-мистецьких реаліях ХХІ століття

Використання інноваційних технологій у процесі навчання гри на інструменті. Методичні аспекти формування мотивації до навчання гри на фортепіано.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	с	інд.	с.р.		л	п	с	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1.												
Тема 1. Формування та становлення європейської фортепіанної педагогіки.	12	4				8						
Тема 2. Розвиток педагогічної думки у	12	4				8						

XVII – XVIII столітті												
Тема 3. Фортепіанна педагогіка епохи Романтизму	12	4				8						
Тема 4. Особливості фортепіанної педагогіки у другій половині XIX – початку XX століть	12	4				8						
Тема 5. Педагогічна діяльність видатних піаністів першої половини XX століття	12	4				8						
Тема 6. Українська фортепіанна педагогіка XX століття. Початковий етап навчання гри на інструменті	12	4				8						
Тема 7. Виконавський репертуар, як важлива складова гармонійного розвитку музичних здібностей учнів. Принципи організації індивідуального уроку.	12	4				8						
Тема 8. Роль засобів музичної виразності у формуванні виконавської інтерпретації твору	12	4				8						
Разом за розділом 1	96	32				64						
Розділ 2.												
Тема 9. Виконавська техніка	12	4				8						
Тема 10. Особливості виховання та розвитку почуття ритму	12	4				8						
Тема 11. Основи виконавської роботи над творами малої форми та поліфонічними творами	12	4				8						
Тема 12. Основи виконавської роботи	12	4				8						

над творами великої форми												
Тема 13. Важливі аспекти фортепіанної педагогіки у культурно-мистецьких реаліях XXI століття	12	4				8						
Тема 14. Специфіка організації та проведення уроку з фаху.	12			4		8						
Тема 15. Фортепіанна педагогіка у XXI столітті	12			4		8						
Разом за розділом 2	84	20		8		56						
Усього годин	180	52		8		120						
ІНДЗ	-											
Усього годин	180	52		8		120						

4. Теми практичних/семінарських/індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	Специфіка організації та проведення уроку з фаху	8
2.	Фортепіанна педагогіка у XXI столітті	9

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Формування та становлення європейської фортепіанної педагогіки.	8
2	Розвиток педагогічної думки у XVII – XVIII столітті	8
3	Фортепіанна педагогіка епохи Романтизму	8
4	Особливості фортепіанної педагогіки у другій половині XIX – початку XX століть	8

5	Педагогічна діяльність видатних піаністів першої половини ХХ століття	8
6	Українська фортепіанна педагогіка ХХ століття. Початковий етап навчання гри на інструменті	8
7	Виконавський репертуар, як важлива складова гармонійного розвитку музичних здібностей учнів. Принципи організації індивідуального уроку	8
8	Роль засобів музичної виразності у формуванні виконавської інтерпретації твору	8
9	Виконавська техніка	8
10	Особливості виховання та розвитку почуття ритму	8
11	Основи виконавської роботи над творами малої форми та поліфонічними творами	8
12	Основи виконавської роботи над творами великої форми	8
13	Важливі аспекти фортепіанної педагогіки у культурно-мистецьких реаліях ХХІ століття	8
14	Специфіка організації та проведення уроку з фаху.	8
15	Фортепіанна педагогіка у ХХІ столітті.	8
	Разом	120

6. Форми поточного та підсумкового контролю Методи навчання

В процесі роботи над теоретичним та практичним матеріалом курсу під час аудиторних занять застосовуються:

- пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює основи теорії та практики педагогіки та методики фортепіанного виконавства;
- репродуктивний метод – відтворення студентом того, що пояснив та показав педагог (сприяє формуванню знань, навичок і вмінь, формує основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення);
- метод проблемного викладу – педагог не тільки формулює теоретичну або практичну проблему, а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору;
- частково-пошуковий – активний пошук рішення практичних та теоретичних задач (наприклад – визначення педагогічних проблем при виконанні певного музичного твору) на основі загальноприйнятих методичних принципів;
- словесний метод – слово (розповідь, бесіда);
- практичні методи: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії за фортепіано;
- наочні методи: джерелом знань є наочні приклади (ілюстрування, показ педагога).

- ділова гра (один зі здобувачів вищої освіти виконує роль педагога) як метод активного навчання сприяє активізації мислення, підвищенню самостійності, наближенню навчання до професійної діяльності.

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Тестовий моніторинг знань
2.	Періодичний	Проведення поточних опитувань здобувачів
3.	Самостійна робота	Перевірка самостійної роботи здобувачів
4.	Підсумковий контроль	Залік – усна або письмова відповідь на питання до заліку

Поточний контроль.

Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожен модуль поточного модулю за 100-бальною шкалою. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр (розділ).

Підсумковий контроль. Під час заліку здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за окремі теми.

Відпрацювання пропущених занять. Студент може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (строго до взаємоузгодженого розкладу). У випадку не виконання студентом усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку.

Перерахування результатів вивчення навчальної дисципліни. За рішенням кафедри студентам, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені з лектором індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи на значимості досягнених результатів.

Критерії поточного та підсумкового контролю. Підсумкове оцінювання відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи студентів;
- широта ознайомлення з рекомендованою літературою;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу з кожної теми дисципліни;
- розуміння, рівень засвоєння питань (проблем), що вивчаються.

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність													Сем.		Сам. робота	Екзамен	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	1-20	20-40	34-100
1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	8	9			

Розподіл балів за формою контролю.

- відвідування заняття – 0-1 бала; 10 занять – до 10 балів;
- виконання практичного завдання – 3 бали; 10 практичних завдань – до 30 балів;
- усне опитування – 1-2 бали;
- письмове тестування – 3-5 балів;
- підготовка та виступ з рефератом та/або презентацією – 5-7 балів.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:

Залік – від 60 до 100 балів. Участь у роботі під час аудиторних занять – до 60 балів. Відповідь на заліку – до 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	A	5	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	4	добре	
74 – 81	C			
64 – 73	D	3	задовільно	
60 – 63	E			
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням		не зараховано з обов'язковим

8. Навчально-методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення:

- ОПП «Фортепіано»;
- робоча програма з курсу «Педагогіка та методика фортепіанного виконавства»;
- навчальний контент;
- завдання для самостійної роботи;
- матеріали для поточного та підсумкового контролю;

- нотні матеріали;
- аудіо- та відеозаписи.

9. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Ревенко Н. Фортепіанна методика: історія і сучасність. Частина I: навчально методичний посібник. Миколаїв: Вид-во Ірини Гудим, 2021. 100 с.
2. Кашкадамова Н. Б. Фортепіанне мистецтво Шопена: наук.-метод. нарис. Тернопіль: Астон, 2000. 80 с.
3. Гуральник Н. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті розвитку музичної педагогіки / Н. Гуральник.— К.: Вища школа, 2007.— 312с.
4. Гуральник Н. П. Науково-педагогічна школа піаністів у теорії та практиці музичної освіти і виховання : навчально-методичний посібник для вищих освітніх закладів. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 276 с.
5. Долгіх М. В. До 125-річчя Генріха Нейгауза. — Кіровоград, 2013. — 36 с. ілюстр. (укр.)
6. Андрієвська Т. Ісаак Беркович — педагог та композитор // Київське музикознавство. — 2014. — Вип. 49. — С. 212—220. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/kmuz_2014_49_26.pdf
7. Милич Б. О. Про формування та вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів / Б. Милич. – К. : Муз. Україна, 1971. – 62 с.
8. Формування готовності майбутніх вчителів до інноваційної діяльності: теорія і практика: Колективна монографія / Авт. кол.: О.І. Огієнко, Т.Г. Калюжна, Л.О. Мільто, , Ю.Л. Радченко, К.В. Котун. К., 2016. 258 с.
9. Разон І.В. Новітні технології у процесі навчання гри на фортепіано. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/27851/
10. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. – Львів, 2001.

Додаткова

1. Шукайло В. Ф. Педалізація у професійній підготовці піаніста. – Харків, 2004.
2. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей. / Навчальний посібник. Частина 1. — Вінниця, Нова книга, 2007. -216с.
3. Троянова О.В. Нотна читанка: методичні рекомендації для роботи з початківцями у класі фортепіано. — Вінниця: Нова Книга, 2012. — 92 с.
4. Серганюк Ю.М. Їжак В.О. Методика аналізу музичних творів. – Прикарпатський університет, 1992.
5. Ростовська І. О. Формування мотивації учіння гри на фортепіано : навчально-методичний посібник. Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2015. – 159 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Методична, навчально-методична література <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/2>
2. Методи подолання технічних труднощів в грі на фортепіано <https://jak.bono.odessa.ua/articles/metodi-podolannja-tehnicnih-trudnoshhiv-v-gri-na.php>